

**Vlaamse Toezichtcommissie voor het
elektronische bestuurlijke gegevensverkeer**

**Beraadslaging VTC nr. 25/2017 van
19 juli 2017**

Betreft: aanvraag tot machtiging voor de mededeling van persoonsgegevens van OCMW-clianten met schoolgaande kinderen van het Agentschap voor Hoger onderwijs en Studietoelagen (AHOVOKS) aan het OCMW Gent met het oog op ondersteuning van het aanvragen van school- of studietoelagen.

I. ELEMENTEN VAN DE AANVRAAG

A. WETTELIJKE, DECRETALE EN REGLEMENTAIRE GRONDSLAGEN

1. De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna: "de VTC");
2. Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid de artikelen 8 en 11;
3. Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009 betreffende de veiligheidsconsulenten;
4. Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVP");
5. Gelet op de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen (hierna "WRR");

6. Gelet op de wet van 5 mei 2014 houdende verankering van het principe van de unieke gegevensinzameling in de werking van de diensten en instanties die behoren tot of taken uitvoeren voor de overheid en tot vereenvoudiging en gelijkenschakeling van elektronische en papieren formulieren (hierna "wet van 5 mei 2014"), inzonderheid artikel 5;

7. Gelet op het Koninklijk besluit van 13 februari 2001 ter uitvoering van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (hierna "KB van 13 februari 2001");

B. VERLOOP VAN HET ONDERZOEK

8. Gelet op de aanvraag, ontvangen op 7 juli 2017;

9. Gelet op de evaluatie van de beveiliging van het OCMW Gent, ontvangen op 7 juli 2017;

10. Gelet op de evaluatie van de beveiliging van AHOVOKS, ontvangen op 27 april 2017¹;

11. Gelet op de bespreking van het dossier op de vergadering van de VTC van 19 juli 2017;

12. Beslist op 19 juli 2017, na beraadslaging, als volgt:

II. ONDERWERP EN CONTEXT VAN DE AANVRAAG

13. Het OCMW Gent werkt al verschillende jaren samen met het AHOVOKS, de afdeling School- en Studietoelagen, rond het sociaal voordeel school- en studietoelagen, in het Project DAF intermediaire partners (<http://www.ond.vlaanderen.be/studietoelagen/dafintermediar/>). De samenwerking houdt in dat het OCMW Gent jaarlijks van oktober tot juni ondersteuning aanbiedt bij het aanvragen van een school- of studietoelage door de OCMW-cliënten. Toch blijkt dat voor een deel van dat cliënteel de drempel om het recht op een school- of studietoelage uit te putten nog te groot is en deze gezinnen bijgevolg een school- of studietoelage missen.

14. OCMW Gent wil hierop inzetten door proactief te werken en vraagt daarom machtiging om cliënten met schoolgaande kinderen die in het lopende schooljaar geen school- of studietoelage aanvragen, volgend schooljaar

---

¹ Beraadslaging VTC nr. 19/2017 van 21 juni 2017.

actief op te sporen, te benaderen en te ondersteunen bij hun aanvraag, zodat ze zeker volgend schooljaar hun recht op een school- of studietoelage kunnen uitoefenen.

III. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

A. ONTVANKELIJKHEID

15. Het betreft de gegevens van cliënten van het OCMW-Gent op basis van het INSZ-nummer (zie onder B.2.1. voor een volledig overzicht van de gegevens). In casu betreft het dus een latere verwerking van gegevens die informatie bevatten omtrent een geïdentificeerde natuurlijke persoon. Deze gegevens kunnen dus als persoonsgegevens in de zin van artikel 1, §1, WVP, gekwalificeerd worden.

16. Aangezien deze persoonsgegevens op een geautomatiseerde wijze worden verwerkt, is de WVP van toepassing².

17. Overeenkomstig artikel 8, eerste lid, van het e-govdecreet vereist elke elektronische mededeling van persoonsgegevens door een instantie³ een machtiging van de VTC, tenzij de elektronische mededeling van gegevens al onderworpen is aan een machtiging van een ander sectoraal comité, opgericht binnen de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer.

18. Het OCMW-Gent geeft het INSZ-nummer van haar cliënten met schoolgaande kinderen door aan AHOVOKS. Deze zal antwoorden met een lijst van INSZ-nummer waarbij aangeduid wordt of een aanvraag werd ingediend of afgerond.

---

² Art. 3, §1 WVP.

³ Het begrip 'instantie' wordt gedefinieerd in artikel 2, 10°, van het decreet als: "een instantie, vermeld in artikel 4, §1, van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur".

Art. 4, § 1. Dit decreet is van toepassing op de volgende instanties :

1° het Vlaams Parlement en de eraan verbonden instellingen;

2° de diensten, instellingen en rechtspersonen die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest;

3° de gemeenten en de districten;

4° de provincies;

5° de andere gemeentelijke en provinciale instellingen, met inbegrip van de verenigingen zonder winstoogmerk waarin één of meer gemeenten of de provincies minstens de helft van de stemmen in één van de beheersorganen heeft of de helft van de financiering voor haar rekening neemt;

6° de verenigingen van provincies en gemeenten, bedoeld in de wet van 22 december 1986 betreffende de intercommunales, en de samenwerkingsvormen zoals geregeld in het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking;

7° de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, hierna O.C.M.W.'s te noemen, en de verenigingen, bedoeld in hoofdstuk 12 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende O.C.M.W.'s;

8° de polders, bedoeld in de wet van 3 juni 1957 betreffende de polders, en de wateringen, bedoeld in de wet van 5 juli 1956 betreffende de wateringen;

9° de kerkfabrieken en de instellingen die belast zijn met het beheer van de temporalieën van de erkende erediensten;

10° alle andere instanties binnen het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap.

19. Het OCMW Gent is een instantie, vermeld in artikel 4, §1, 2°, decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur, en valt dus onder het toepassingsgebied van artikel 8 van het e-govdecreet.
20. AHOVOKS is een intern verzelfstandigd agentschapp zonder rechtspersoonlijkheid, behorend tot het Vlaams Ministerie van Onderwijs & Vorming³. AHOVOKS is dus een instantie, vermeld in artikel 4, §1, 2°, decreet van 26 maart 2004 betreffende openbaarheid van bestuur, en valt dus onder het toepassingsgebied van artikel 8 van het e-govdecreet.
21. Bij de gevraagde gegevens wordt ook het rijksregisternummer vermeld. De VTC is sinds 14 juni 2014 bevoegd om het gebruik van het rijksregisternummer te machtigen samen met een door haar te machtigen gegevensstroom.⁴
22. Overeenkomstig artikel 5, 1ste lid, 1° en artikel 8 van de WRR, wordt machtiging verleend om het identificatienummer van het Rijksregister te gebruiken: *"aan de Belgische openbare overheden voor de informatiegegevens die zij gemachtigd zijn te kennen uit hoofde van een wet, een decreet of een ordonnantie"*.
23. AHOVOKS is gemachtigd tot het gebruik van het rijksregisternummer bij KB van 29 juni 1993 tot regeling van de toegang tot de informatiegegevens en van het gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister van de natuurlijke personen in hoofde van het bestuur Studietoelagen van het departement Onderwijs van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.
24. Het OCMW Gent werd bij KB van 14 april 1988 gemachtigd tot het gebruik van het rijksregisternummer en bij KB van 9 december 1987 tot toegang tot gegevens in het Rijksregister. Bij artikel 5 van het KB van 16 juli 1992 betreffende het verkrijgen van informatie uit de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister, zijn de diensten die behoren tot de OCMW's gemachtigd om de bevolkingsregisters te raadplegen voor doeleinden van intern beheer.
25. Sociale gegevens van persoonlijke aard beheerd door een OCMW zijn in beginsel een federale bevoegdheid. De gegevensstroom verloopt in twee richtingen, waarbij de VTC door de aanvragers werd gevat om het dossier te behandelen. Gelet op de beperkte omvang van de gegevensstroom van het OCMW Gent naar AHOVOKS acht de VTC zich uitzonderlijk bevoegd om voorliggende machtigingsaanvraag in zijn geheel te behandelen.

---

⁴ Artikel 5 van de wet van 5 mei 2014 (B.S. 4 juni 2014).

B. TEN GRONDE

B.1. FINALITEITSBEGINSEL

26. Artikel 4, §1, 1°, WVP, stelt dat iedere verwerking van persoonsgegevens eerlijk en rechtmatig moet zijn. Dit houdt in dat iedere gegevensverwerking dient te gebeuren op een transparante wijze en mits naleving van het recht. Overeenkomstig artikel 4, §1, 2°, WVP, dienen persoonsgegevens voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden te worden verkregen en mogen zij niet verder worden verwerkt op een wijze die, rekening houdende met alle relevante factoren, met name de redelijke verwachtingen van de betrokkene en met de toepasselijke wettelijke en reglementaire bepalingen, onverenigbaar is met die doeleinden. De VTC onderzoekt hierna de verschillende aspecten van dit finaliteitsbeginsel.

Oorspronkelijk doeleinde van de gegevensverwerking:

27. De doelstelling van de afdeling School- en Studietoelagen van AHOVOKS is om een bijdrage te leveren aan de democratisering van het onderwijs door financiële drempels weg te werken. De afdeling School- en Studietoelagen dient dossiers te toetsen aan een aantal voorwaarden, zoals de pedagogische voorwaarden, financiële voorwaarden en nationaliteitsvoorwaarden. Enkel dossiers die aan alle voorwaarden voldoen én die ook tijdig een aanvraag hebben ingediend (1 juni) of tijdig de nodige documentatie bezorgd hebben (31 december) ontvangen een school- en studietoelage.⁵

Doeleinde van de verdere verwerking:

28. Het ter beschikking stellen van de persoonsgegevens wordt gevraagd in het kader van de uitoefening van de wettelijke en reglementaire taken van het OCMW Gent.⁶

---

⁵ Het decreet van 8 juni 2007 regelt de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap voor het kleuteronderwijs, lager, secundair en hoger onderwijs (Art 2). Art. 3 Schooltoelagen en studietoelagen hebben tot doel een bijdrage te leveren aan de democratisering van het onderwijs door financiële drempels weg te werken. Art. 4 De Vlaamse Regering verleent schooltoelagen aan minvermogende leerlingen in het kleuteronderwijs en het leerplichtonderwijs, overeenkomstig de regelen die bij en krachtens dit decreet zijn vastgesteld. De Vlaamse Regering verleent studietoelagen aan minvermogende studenten in het hoger onderwijs, overeenkomstig de regelen die bij en krachtens dit decreet zijn vastgesteld. De schooltoelagen en studietoelagen mogen alleen worden gebruikt om de kosten te dekken voor het onderhoud van de rechthebbende en het door hem gevolgde onderwijs. Op deze toelagen mag geen beslag worden gelegd wegens schulden die de leerling, de student of hun wettelijke vertegenwoordiger hebben aangegaan en die geen verband houden met deze doeleinden.

⁶ Organieke wet betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn van 8 juli 1976:

Art. 60§2: Het centrum verstrekt alle nuttige raadgevingen en inlichtingen en doet de stappen om aan de betrokkenen alle rechten en voordelen te verlenen waarop zij krachtens de Belgische of de buitenlandse wetten aanspraak kunnen maken.

Art. 60§3: Het verstrekt materiële hulp in de meest passende vorm.

Art. 60§4: Het verzekert, met eerbiediging van de vrije keus van de betrokkene, de psycho-sociale, morele of opvoedende begeleiding die de geholpen persoon nodig heeft om geleidelijk zelf zijn moeilijkheden te boven te komen. Het houdt rekening met de reeds verstrekte begeleiding en met de mogelijkheid tot voortzetting ervan door het andere centrum of dienst waarin de betrokkene zijn vertrouwen reeds heeft uitgedrukt.

29. Het OCMW Gent wil OCMW-cliënten met schoolgaande kinderen die momenteel geen school- of studietoelage ontvangen, opsporen, benaderen (via hun vaste maatschappelijk werker) en ondersteunen om in het volgend schooljaar een aanvraag voor een school- of studietoelage in te dienen.

30. De VTC is van oordeel dat de doeleinden welbepaald en uitdrukkelijk omschreven is in de zin van artikel 4, §1, 2°, WVP.

31. Aangaande de vereiste van verenigbaarheid met het oorspronkelijk doeleinde, wijst de VTC erop dat de geplande verwerkingen, bestaan uit latere verwerkingen van gegevens die oorspronkelijk voor andere doeleinden werden verwerkt. De rechtmatigheid van deze latere verwerkingen is aldus afhankelijk van hun verenigbaarheid met de oorspronkelijke verwerking.

32. Overeenkomstig artikel 4, §2, WVP, mogen persoonsgegevens immers niet verder worden verwerkt op een wijze die, rekening houdende met alle relevante factoren, met name de redelijke verwachtingen van de betrokkene en met de toepasselijke wettelijke en reglementaire bepalingen, onverenigbaar is met die doeleinden.

33. Uitgaande van het oorspronkelijk doeleinde van de gegevensverwerking, nl. het toekennen van een school- of studietoelage, kan men ervan uitgaan dat het tot de redelijke verwachtingen behoort van de cliënten van het OCMW Gent dat zij worden bijgestaan bij het uitoefenen van hun rechten en hiertoe gecontacteerd worden. Het doeleinde van de verdere verwerking is verenigbaar met het oorspronkelijk doeleinde van de gegevensverzameling.

34. Niettemin moet wel rekening worden gehouden met de belangen van de betrokkenen. Vandaar dat de vereisten van transparantie en beveiliging een doorslaggevende rol spelen (zie onder B.3 en B.5)

B.2. PROPORTIONALITEITSBEGINSEL

B.2.1. Aard van de gegevens

35. Overeenkomstig artikel 4, §1, 3°, WVP, moeten persoonsgegevens toereikend, terzake dienend en niet overmatig zijn, uitgaande van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of waarvoor zij verder worden verwerkt.

36. De vraag die vanuit het OCMW Gent wordt gesteld aan AHOVOKS omvat volgende gegevens:

INSZ-nummer van de actieve OCMW-cliënt met schoolgaande kinderen	Identificatie van de OCMW-cliënten die schoolgaande kinderen hebben.
--	--

37. Het antwoord dat vanuit AHOVOKS terug gestuurd wordt naar het OCMW Gent omvat volgende gegevens:

INSZ-nummer van de actieve OCMW-cliënt met aanduiding of de aanvraag van de school- of studietoelage is ingediend of afgerond.	Enkel OCMW-cliënten die geen aanvraag voor een school- of studietoelage indienden en/of hun aanvraag niet succesvol beëindigden, zullen proactief gecontacteerd en ondersteund worden door hun maatschappelijk werker bij het indienen van een aanvraag voor volgend schooljaar. Eenmaal mensen gekend zijn door de afdeling School- en Studietoelagen komen zij terecht in het systeem van automatische aanvragen en is bij ongewijzigde situatie de continuering van het recht verzekerd.
--	---

38. Aan de hand van het unieke identificatienummer van het Rijksregister kan een persoon precies geïdentificeerd worden.

39. Het OCMW Gent consulteert de gegevens uit het Rijksregister door middel van de gegevensstroom van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid (KSZ), T25 genoemd.

40. Op basis van de hierboven geanalyseerde elementen kunnen de gegevens worden beschouwd als relevant, evenredig en niet buitensporig voor de doeleinden van de verdere verwerking.

B.2.2. Bewaringstermijn van de gegevens

41. Artikel 4, §1, 5°, WVP voorziet dat persoonsgegevens niet langer mogen worden bewaard dan noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of verder worden verwerkt.

42. De gegeven zullen bij het OCMW Gent gedurende 1 jaar bewaard worden. Men heeft jaarlijks enkel nood aan de meest recente gegevens.

43. De VTC gaat hiermee akkoord.

B.2.3. Frequentie van de toegang

44. Men vraagt dat de gegevens periodiek kunnen opgevraagd worden.

45. De aanvraag vermeldt dat de gegevensuitwisseling zal gebeuren 2 maal per jaar (midden april en midden oktober). De reden hiervoor zijn twee belangrijke deadlines:

- 31 december: deadline voor het binnenbrengen van documenten en voor het insturen van het vooraf ingevuld formulier;
- 1 juni: deadline voor het indienen van een aanvraag, alsook de voorkeursdatum voor het insturen van de vooraf ingevulde documenten.

46. De VTC kan akkoord gaan met deze frequentie.

B.2.4. Duur van de machtiging

47. De mededeling van de gegevens wordt gevraagd voor onbepaalde duur. De machtiging wordt voor onbepaalde duur aangevraagd.

48. De VTC kan akkoord gaan met de gevraagde duur van de machtiging.

B.2.5. Bestemmingen en/of derden waaraan gegevens worden meegedeeld

49. Men vraagt de mededeling voor interne gebruikers van het OCMW Gent en de afdeling School- en Studietoelagen van AHOVOKS.

50. De VTC benadrukt dat binnen het OCMW Gent en AHOVOKS ervoor moet gezorgd worden dat de toegang tot de gegevens beperkt wordt voor de taken en het werkgebied waar iedere medewerker voor bevoegd is.

51. Zoals artikel 12 van de WRR het vereist, moet de aanvrager een lijst opstellen van de personen die het identificatienummer van het Rijksregister gebruiken. Die lijst moet voortdurend worden bijgewerkt en ter beschikking worden gehouden van het Sectoraal Comité van het Rijksregister.

B.3. TRANSPARANTIEBEGINSEL

(artikelen 4, §1, 1°, en 9 tot 15bis, WVP)

52. Artikel 9 WVP voorziet in een verplichting tot informatie van de betrokken personen van wie persoonsgegevens worden gebruikt.

53. Indien de verantwoordelijke voor de verwerking de gegevens niet rechtstreeks bij de betrokkene heeft verkregen, kan evenwel op deze informatieverplichting een uitzondering worden gemaakt indien de registratie of de verstrekking van de persoonsgegevens verricht wordt met het oog op de toepassing van een bepaling voorgeschreven door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie. Op grond van artikel 9, §2, 2e lid, b), WVP is in een dergelijke situatie een vrijstelling van informatieplicht van kracht. Deze vrijstelling neemt echter niet

weg dat de VTC er zich kan van vergewissen of er passende waarborgen worden voorzien voor de bescherming van de rechten van de betrokkenen.

54. Transparantie naar de betrokkenen wordt voorzien door het OCMW Gent in de verklaring op eer die met elke cliënt wordt opgemaakt.

55. Daarnaast wordt voorzien in een melding op de website van het OCMW Gent en van AHOVOKS.

56. De VTC kan akkoord gaan met de hoger vermelde vormen van informatieverstrekking.

B.4. EXTERNE VERWERKERS EN DIENSTENINTEGRATOREN

57. Er komen geen externe verwerkers tussen in deze gegevensuitwisseling.

58. De VTC herinnert er aan dat ingeval van onderaanneming, de privacywet aan iedere verantwoordelijke voor de verwerking oplegt om zijn relatie met externe verwerker te omkaderen met een overeenkomst die voldoet aan de voorschriften van artikel 16, §1, WVP.

59. De tussenkomst van een dienstenintegrator heeft hier geen meerwaarde.

B.5. BEVEILIGING

60. Het databestand wordt geëncrypteerd en verzonden via e-mail, het bijhorende wachtwoord wordt via een ander kanaal aan de ontvanger bezorgd.

61. De VTC kan akkoord gaan met de genomen beveiligingsmaatregelen.

B.5.1. Op het niveau van de aanvrager

62. Het OCMW Gent heeft een informatieveiligheidsconsulent, gekend bij de KSZ. In dat kader wordt het veiligheidsbeleid opgevolgd.

B.5.2. Op het niveau van de instantie die de gegevens zal doorgeven

63. De veiligheidsconsulent van het ministerie van Onderwijs en Vorming en daarmee ook van AHOVOKS is gekend bij de VTC en beschikt over een geactualiseerd veiligheidsplan en veiligheidsbeleid.

IV. BESLUIT

64. De VTC machtigt het de uitwisseling van de gevraagde persoonsgegevens tussen het OCMW Gent en AHOVOKS voor de doeleinden en onder de voorwaarden vermeld in deze machtiging. De VTC staat hierbij het gebruik van het rijksregisternummer toe.

De Voorzitter,
Willem Debeuckelaere